

Innholdsoversikt

Forord	11
Sammendrag av bokens kapitler	13
1 Personvernbegrepet	21
2 Personopplysningsloven og -forskriften	43
3 Sentrale institusjoner	84
4 Vern mot diskriminering	93
5 Hvilke opplysninger kan arbeidsgiver be om og lagre?	114
6 Bruk av arbeidsgivers dataanlegg. Innsyn i e-post	136
7 Overvåkning og kontroll	163
8 Varsling	190
9 Nærmere om rettskildene	202
Litteraturliste	217
Personvernrettslig minileksikon	219
Personopplysningsloven – paragrafoversikt	224
Stikkord	227

Innholdsfortegnelse

Forord	11
Sammendrag av bokens kapitler	13
1 Personvernbegrepet	21
1.1 Begrepets innhold og betydning	21
1.1.1 Et noe vanskelig begrep	21
1.1.2 Lovfestet og ulovfestet personvern	23
1.1.3 Noen generelle problemstillinger	24
1.1.4 Personvern i arbeidslivet	27
1.1.5 Personvern og ytringsfrihet	31
1.2 Personvernperspektiver	34
1.2.1 Integritetsperspektivet	35
1.2.2 Maktperspektivet	36
1.2.3 Beslutningsperspektivet	37
1.3 Interessteorien (-modellen)	37
1.3.1 Generelt	37
1.3.2 Nærmere om interessteorien (-modellen) ..	38
1.3.3 Individuelle interesser	39
1.3.4 Kollektive interesser	40
1.4 Rettskilder	42
2 Personopplysningsloven og -forskriften	43
2.1 Lovens bakgrunn	43
2.2 Lovens formål	45
2.3 Sentrale begreper og definisjoner	45
2.4 Lovens saklige og geografiske virkeområde	54
2.4.1 Lovens saklige virkeområde	54
2.4.2 Lovens geografiske virkeområde	56
2.4.3 Melding og konsesjon	57
2.5 Den enkeltes rettigheter og beskyttelse	60
2.5.1 Vilkår for og grunnkrav til lovlig behandling	60
2.5.2 Rett til innsyn	65

2.5.3 Den behandlingsansvarliges informasjonsplikt overfor den registrerte . . .	67
2.5.4 Plikt til å rette og slette mangelfulle opplysninger. Lagring	68
2.6 Informasjonssikkerhet og internkontroll	70
2.7 Databehandleravtale	72
2.7.1 Avtale mellom behandlingsansvarlig og databehandler	72
2.7.2 Datatilsynets veileder: Minimumskrav og avtaleskisse	73
2.8 Tilsyn og sanksjoner	79
2.8.1 Tilsynsorganer og deres virkemidler.	79
2.8.2 Erstatning og straff	82
3 Sentrale institusjoner	84
3.1 Datatilsynet.	84
3.2 Personvernemnda	87
3.3 Personvernombud	88
3.4 Likestillings- og diskrimineringsombudet	90
4 Vern mot diskriminering	93
4.1 Generelt om diskriminering i arbeidslivet	93
4.2 Det rettslige vern mot diskriminering	96
4.2.1 Arbeidsmiljøloven.	96
4.2.2 Likestillingsloven. Diskrimineringsloven. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.	102
4.2.3 Graverutvalgets forslag (NOU 2009: 14) . .	109
5 Hvilke opplysninger kan arbeidsgiver be om og lagre?	114
5.1 Ansettelsesprosessen	114
5.1.1 Oversikt over problemstillingen	114
5.1.2 Berettigede opplysninger i ansettelsesprosessen	115
5.2 Innhenting av opplysninger ved ansettelse.	116
5.2.1 Arbeidsmiljølovens regel om innhenting av opplysninger.	116
5.2.2 Fødselsnummer. Politi/vandelsattest.	118
5.2.3 Psykologiske utvalgster	119
5.2.4 Helseopplysninger. Graviditet og familieplanlegging.	121

5.2.5 Økonomi og kredittsjekk.	123
5.2.6 Rekrutteringsbyråer.	124
5.3 Mens arbeidsforholdet består	125
5.3.1 Lagring av personopplysninger. Personalregister.	125
5.3.2 Helseforhold. Bedriftshelsetjenesten	128
5.3.3 Rus og alkohol.	131
5.3.4 Innsynsrett.	133
6 Bruk av arbeidsgivers dataanlegg.	
Innsyn i e-post.	136
6.1 Bruk av arbeidsgivers datasystem	136
6.1.1 Et konkret eksempel – «ConocoPhillips» Rt. 2005 s. 518	138
6.1.2 Instruks/reglement.	139
6.1.3 Datatilsynets egne retningslinjer.	139
6.2 Innsyn i ansattes e-post.	144
6.3 Lovgrunnlag og forskrift	146
6.3.1 Lovgrunnlaget.	146
6.3.2 Personopplysningsforskriften kap. 9. Innsyn i e-postkasse mv.	147
6.3.3 Råd og anbefalinger fra Datatilsynet	158
6.4 Eksempler fra rettspraksis	159
7 Overvåkning og kontroll	163
7.1 Generelt om overvåkning og kontroll.	163
7.1.1 Arbeidsmiljøloven kapittel 9.	165
7.1.2 Avtaler i arbeidslivet (tariffavtaler).	168
7.1.3 Internkontroll.	170
7.2 Kameraovervåkning (fjernsynsovervåkning).	170
7.2.1 Personopplysningslovens kap. VII og personopplysningsforskriftens kap. 8.	170
7.2.2 Datatilsynets veileder – en praktisk tilnærming.	174
7.3 Adgangskontroll. Lokalisering.	175
7.4 Lydopptak (telefon)	179
7.4.1 Lydopptak og personopplysningsloven.	179
7.4.2 Typetilfeller av lydopptak – en illustrasjon.	180
7.5 Eksempler fra retts- og forvaltningspraksis	183

8 Varsling	190
8.1 Hva er varsling?	190
8.1.1 Varsling som organisasjonsmessig utfordring	190
8.1.2 Retten til å varsle. Kritikkverdige forhold. Varslingsplikt	192
8.1.3 Fremgangsmåten for varsling. Anonymitet.	194
8.1.4 Intern eller eksternt varsling	196
8.2 Forbud mot gjengjeldelse. Oppreisning og erstatning	197
8.3 Forholdet til personopplysningsloven	199
9 Nærmere om rettskildene	202
9.1 Rettigheter og beskyttelse	202
9.2 Internasjonale regler	204
9.2.1 Generelt om internasjonale regler	204
9.2.2 Verdenserklæringen, FN-konvensjonen (SP), EMK, Europarådets konvensjon	204
9.2.3 EUs direktiv om personopplysningsvern (direktiv 95/46/EF)	206
9.3 Nasjonale regler	208
9.3.1 Personopplysningsloven og -forskriften. En kort repetisjon av kapittel 2.	208
9.3.2 Arbeidsmiljøloven	210
9.3.3 Diskrimineringslovene	211
9.3.4 Tariffavtaler	211
9.3.5 Særbestemmelser	211
9.3.6 Ulovfestet rett	213
9.4 Et eksempel fra internasjonal rettspraksis	214
Litteraturliste	217
Personvernrettslig minileksikon	219
Personopplysningsloven – paragrafoversikt	224
Stikkord	227